

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Disputatio Controversistica qua Realis Ac Substantialis praesentia corporis & sanguinis Domini in Evcharistia

**Baldinger, Bernhart
Stucki, Johann Rudolf
Heidegger, Johann Heinrich**

1669

Caput VII.

[urn:nbn:de:bsz:31-162645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-162645)

credamus, & oculis intellectus id perspiciamus. Sic ille, Tom. 7. Edit. Paris. f. 703. En, quàm manifestè antiqui SS. Patres ne tantillum quidem dubitaverint, sed apertè docuerint, in Eucharistia nullam visus, tactus, & gustatus testimonij rationem habendam, sed claris Christi verbis credendum esse. Certè Apostolus ipse ait, *Est fides sperandarum substantia rerum argumentum non apparentium.* Hebr. 11. 1. Et S. August. *Fides est credere, quod non vides.* Tract. 27. in Joan.

CAPUT VII.

EXPLODITUR VII. ARGUMENTUM.

Objicies VII. cum Stuckio pag. 21. & 22. *Mutatio illa* (scilicet panis in corpus Christi &c.) *non tantum panem & vinum, sed ipsum etiam Christi corpus & sanguinem ex Eucharistia tollit: panis enim & vinum non in corpus & sanguinem Christi; sed in spectra quadam, spirituum mentientia proprietates, convertuntur: Sic ille.*

G 5

Et

Et quidem, quia hoc argumentum invictissimum putat, id ipsemet hâc formâ Syllogisticâ proponit.

*Sic argumentamur, ait,
Quod totum est in qualibet parte, id spiritus est:*

At corpus Christi in cornâ existens totum est in qualibet parte:

Ergò spiritus est.

Majorem quasi indubitatam ipse supponit: quia totum esse in qualibet parte proprietas spiritûs est. Ut autem probet Minorem, adducit Bellarminum, qui lib. 1. de Evchar. ait. *Non habet Christus in Evcharistiâ modum existendi corporum, sed potius spirituum, cum sit totus in qualibet parte &c.* Hinc (ait Stuckius) adeò ipse Thomas agnoscit, *distantiam partium corporis organici, ut oculi ab oculo, & oculi ab aure, esse quidem in corpore Christi vero, sed non in corpore Christi, ut est in Sacramento, in 3. p. q. 76. art. 3.* Unde colligitur, addit Stuck. *verum Christi corpus in Sacramento nevisquam esse: Habeant ergò sibi corpus non corpus, quod ipse Thomas ve-*
rum

rum esse Christi corpus dicere non est ausus. Cur nos, infinitâ Dei potentiâ & gratiâ freti, in corpore Christi vero, verâ fide apprehenso non acquiesceremus? Hæc satis plausibiliter Stuckius fol. 22.

Respondeo & quidem primò, ut hujus Achillis debilitas, immò & falsitas magis appareat, sequentes similes syllogismos oppono.

Quod incedit super aquas, & non mergitur, id spiritus est:
 At Christus incedit super aquas, &
 non mergitur.
 Ergò spiritus est.

Ita secum argumentabantur discipuli Matth 14. 26. Majorem ut indubitatam supponendo, quia super aquas incedere, & non mergi est proprietas spiritûs. Minor patebat testimonio sensuum, quia venit ad eos *ambulans super mare.* vers. 25. Unde concludebant, *Ergò phantasma est.* v. 26. At Christus, falsum esse illorum argumentum, detexit dicens: *Ego sum, nolite timere.* v. 27.

Secundum similem syllogismum
hunc oppono.

Quod januis clausis in cœnaculum
ingreditur, id spiritus est.

At Christus clausis januis ingredi-
tur in cœnaculum :

Ergò Spiritus est.

Ita ratiocinabantur discipuli Luc.
24. Et quidem Majorem etiam indu-
bitatè veram supponebant, quia janui-
s clausis in cœnaculum ingredi est
qualitas spirituum. Minorem ipsa
quoque experientia sensuum testa-
batur, quia Christus ad eos ingressus
est, *cùm fores essent clausæ.* Joan. 20.
v. 19. *Hinc conterriti existimabant se
spiritum videre.* Luc. 24. 37. Quòd au-
tem discipuli etiam tunc malè argu-
mentarentur, ostendit Christus di-
cens: *Videte manus meas & pedes,
quia ego ipse sum: palpate & videte,
quia spiritus carnem & ossa non habet,
sicut me videtis habere.* Luc. 24. v.
39.

Tertium hunc oppono syllogis-
mum.

Quod in medio fornacis ignis ar-
dentis

dentis est, & non aduritur, id non habet verum corpus humanum.

Sed tres Hebræi fuerunt in medio fornacis ignis ardentis, & non adusti sunt.

Ergò illi tres Hebræi non habuerunt vera corpora humana.

Major supponi posset indubitata, quia in medio ignis esse, & non aduri, non est proprietas corporis humani; sed è contra, proprietas ejus est in igne aduri. Minorem, quoad primam partem, testatur sacer Textus dicens:

Missi sunt in medium fornacis ignis ardentis. Dan. 3. v. 21. Quoad secundam verò partem ait: *Satrapa, & magistratus, & judices, & potentes Regis contemplantur viros illos, quoniam nihil potestatis habuisset ignis in corporibus eorum &c.* v. 94. Nihilominus satrapæ illi non tam insipientes fuerunt, ut hinc deducerent, illos Hebræos non veros homines esse: sed & ipse Rex benedixit Deum, qui servos suos in igne conservavit. v. 95.

Quid ad hæc respondebunt adver-

G 7 sarij,

sarij, ut non simul Achillem Stuckij
profligent?

Respondeo secundò directè, & di-
co: Majores omnium prædictorum
syllogismorum, & sic etiam illam
Stuckij, esse falsas; & hinc non mi-
rum esse, quod ex illis deducantur
conclusiones falsæ. Falsitas autè in eo
consistit, quod Majores illæ ex absentia
qualitatis rei alicui naturaliter
debitæ, vel ex præsentia qualitatis
reialicui naturaliter indebitæ argu-
ant, rem illam, etiam secundum es-
sentiam substantialem, esse aliam,
cùm tamen alia non sit. Sic *incedere
super aquas & non mergi: in medio ignis
esse & non aduri &c.* sunt qualita-
tes naturaliter quidem corporibus
humanis indebitæ: at non implicat,
corpus humanum hujusmodi qualita-
tes sibi naturaliter indebitas, super-
naturali virtute, accipere. Quare, si
eas accipit, minimè ex hoc deduci-
tur, corpus illud, quo ad ipsam sub-
stantialem essentiam, non remanere
verum corpus. Eodem modo, *esse totum
in qualibet parte; Non habere*
actua-

actualem extensionem &c. est quidem qualitas non corporibus, sed spiritibus naturaliter debita. At verò, quid implicat, corpus Christi divinâ virtute qualitatem extensionis activæ sibi naturaliter debitam amittere, & ejus loco accipere qualitatem naturaliter sibi quidem indebitam, at supernaturaliter non impossibilem (qua scil. totum sit in qualibet parte) & tamen, quoad essentiam substantialem, verum corpus permaneat? Falsissimum ergo est, quòd Stuckius ex falsâ Majore deducere nititur, nempe ex eo, quod corpus Christi dicatur esse totum in qualibet parte Evcharistiæ, *verum Christi Corpus in sacramento neutiquam esse.*

Quod ad D. Thomam attinet, dico falsum esse, quod Stuckius de eo tam audacter asserit, scil. ipsum non esse ausum dicere, quod in Evcharistia sit verum Christi Corpus. Nam licet per verum Corpus, loc. cit. intelligat Corpus Christi, quod in cælo, inter alias qualitates corporibus naturaliter debitas, etiam extensionem actualem

lem partium corporis organici habet: attamen verum Christi Corpus, quoad substantiam essentialem, in Eucharistia esse, non tantum non est veritus dicere, sed hoc apertissime dicit, & solide probat in eadem 3. parte, quæst. 75. per. 8. articulos. Imo verba illa, quæ Stuckius (& quidem alio caractere, quasi essent ipsissima verba S. Thomæ) affert, non sunt S. Thomæ, sed hæc sequentia. *Ad secundum dicendum, ait, quòd illa determinata distantia partium in corpore organico fundatur super quantitate dimensiona ipsius: ipsa autem natura substantiæ præcedit etiam quantitatem dimensionam. Et ideo, quia conversio substantiæ panis directè terminatur ad substantiam Corporis Christi, secundum cuius modum propriè & directè est in hoc Sacramento Corpus Christi, talis distantia partium est quidem in ipso Corpore Christi vero: (nempe in illo, quod est in cælo cum quantitate dimensiona) sed non secundum hanc substantiam comparatur ad hoc Sacramentum, sed secundum modum suæ substantiæ.*

*stantia, sicut dictum est in cor. ar. & a.
1. ad 3.*

En S. Doctor manifestè docet, veram substantiam Corporis Christi (& consequenter quo ad substantiam, ipsum verum Corpus Christi) in Sacramento verè adesse, etsi non adsit secundum determinatam illam distantiam partium, quæ est qualitas Corpori organico naturaliter debita (uti supradixi) ita tamen, ut divinâ virtute tolli possit, absque eo, quod ipsa substantia corporis corrûpatur.

At verò, nequis dicat, hæc esse figmenta non à Patribus tradita, sed à novis Doctoribus excogitata, ut doctrinam suam de Eucharistiâ defendant, ideo audiatur, quid magnum illud Ecclesiæ lumen S. Augustinus jam olim in simili materia docuerit.

Quærebat ab ipso Consentius :
Utrum nunc Corpus Domini (in Cælo) ossa & sanguinem habeat, aut reliqua carnis delineamenta? Huic respondet D. August. Ep. 146. Et quid adderes, inquit, utrum etiam vestimenta? Nonne augetur questio?

Quâ

*Quâ causâ, nisi quia ea, qua in usu vi-
 ra hujus nostræ corruptibilia novimus,
 sine corruptione cogitare vix possumus,
 cùm Divinorum Miraculorum quadam
 documenta data sint, ex quibus liceat
 conjectare majora? En unde difficul-
 tas credendi divina mysteria oritur;
 quia corruptibilia sine corruptione (&
 sic etiam alias res sine qualitatibus in
 usu vitæ hujus nostræ naturaliter sibi
 debitis) cogitare vix possumus. Mox
 addit August. Nam si vestis Israëlita-
 rum per tot annos in Eremo sine tritura
 esse potuit, si morticina pellis calceamen-
 torum tam diu sine labe duravit, potest
 ubique Deus quorumlibet Corporum,
 (hæc benè nota) per quantum volue-
 rit tempus, incorruptam protendere
 qualitatem, &c. Et paulò post hisce
 hunc discursum prosequitur. Ex con-
 suetudine rerum expertarum, in experia
 opera divina, infirmitas metitur huma-
 na, & arguitule se garrire arbitratur,
 cùm dicit: Si caro est, & sanguis est:
 si sanguis, & cæteri humores; ergo &
 corruptio. Eo modo diceret: Si flam-
 ma est, & ardet: si ardet, & urit: si
 urit:*

urit, ergo virorum trium in fornacem ignis ab impio Rege missorum corpora incendit. Si autem hoc in tribus viris miraculum factum esse non dubitas quisquis de divinis operibus rectè sapit, cur non creditur, qui fecit, illa corpora non posse igne corrumpi, fecisse illud corpus nec igne, nec fame, nec morbo, nec senio, nec ullâ vi alia, qua solet humana corpora labefactare corruptio? Quòd si quisquam dicit, non carni trium illorum virorum additam contra ignem incorruptionem, sed ipsi igni detractam corrupendi facultatem, quid veremur, ne carnem facere nequiverit non posse corrumpi, qui fecit ignem non posse corrumpere? Nam si illud non de carnis, sed de ignis mutatione intelligitur, multò est mirabilius: simul enim & hominum corpora non urebat, ne posset nocere, & ligna fornacis urebat, ut posset ardere. Sed qui etiam ista non credunt, nimium de divinâ potestate diffidunt, nec cum eis, vel ad eos nunc sermo nobis est. Qui autem ista credunt, ex his etiam illa utcumque conijciant, qua fideliter querunt. Valet igitur

itur

*tur divina potentia de ista visibili, atque
 irtractabili naturâ corporum, quibusdam
 manentibus, auferre, quas voluerit
 (etiam hæc bene nota) qualitates;
 ac per hoc valet etiam membra morta-
 lia forma, lineamentis manentibus, cor-
 ruptione verò mortalitatis emoriuâ,
 stabili vigore firmare: ut absit labes,
 adsit effigies: adsit motio, absit fatiga-
 tio: adsit vescendi potestas, absit esu-
 riendi necessitas. Hæc August. En,
 quàm doctè docet hic S. Doctor,
 Deum posse de naturâ corporum, qui-
 busdam manentibus (& manente eâ-
 dem substantiâ) auferre tamen, quas
 voluerit, qualitates. Cur non & alias,
 quas, voluerit qualitates, etsi natura-
 liter corpori illi indebitas, addere,
 & sic efficere possit, ut corpus suum,
 ablatâ extensione actuali, in Eucha-
 ristia verum sit corpus, etsi habeat
 qualitatem existendi totum in qua-
 libet parte? Verè qui etiam ista non
 credunt, nimium de divina potestate
 diffidunt.*